

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Michaela Řepková

Obor: Vychovatelství

3. ročník – kombinované studium

**SPECIFIKA KOMUNIKACE SE ŽÁKY NA DOMOVĚ
MLÁDEŽE VE VYŠKOVĚ**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. PaedDr. Václav Klapal, Ph.D.

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu.

V Olomouci dne 18. 3. 2011

Děkuji PhDr. PaedDr. Václavu Klapalovi, Ph.D., za odborné vedení bakalářské práce a také žákům a studentům domova mládeže ve Vyškově, u nichž jsem prováděla výzkum.

Obsah

Úvod.....	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	7
1. Účel komunikování	7
1.1 Funkce komunikování.....	7
1.2 Motivace ke komunikaci.....	8
2. Komunikační kanály	9
2.1 Verbální komunikace.....	9
2.1.1 Budování vztahu	9
2.1.2 Sdělování vztahu.....	10
2.1.3 Zájem mládeže.....	11
2.1.4 Naslouchání	11
2.2 Nonverbální komunikace.....	12
2.3 Komunikace činem	13
3. Interakce vychovatel – mládež	14
3.1 Role mluvčího a posluchače	14
3.2 Pravidla pro vzájemnou komunikaci	14
3.3 Sociální posilování.....	16
3.4 Specifika komunikace v domově mládeže	16
II. EMPIRICKÁ ČÁST	18
4. Výzkum	18
4.1 Cíl výzkumu.....	18
4.2 Hypotézy.....	18
4.3 Charakteristika výzkumného vzorku a zařízení.....	19
4.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	19
4.5 Zhodnocení formulovaných hypotéz	33
4.6 Závěry šetření a návrhy pro praxi	33
4.7 Diskuse ve vztahu k formulovaným	34
Použitá literatura	36
Seznam příloh	37

Úvod

Pracuji šestým rokem jako vychovatelka v domově mládeže při Střední škole zdravotnické a zemědělsko-ekonomické ve Vyškově. Do tohoto domova nastupuje dospívající mládež ve věku 15 až 22 let (žáci středních škol a studenti vyšších odborných škol).

U patnáctiletých žáků ještě převažuje pubertální chování, projevují se u nich výkyvy nálad a emoční nestabilita. Snaží se poznat vlastní identitu, porovnávají sami sebe se svými kamarády, spolubydlíci. Všímají si svých nedostatků, stále ještě pochybují o svých kvalitách a někdy přecitlivěle reagují na kritiku vůči své osobě. Přístup vychovatelů proto musí být vstřícný a akceptující individualitu těchto žáků. Pubescenti mívají ještě unáhlené hodnotící soudy a neakceptují kompromis. Je velice důležité s mládeží komunikovat, nechat je uplatnit svůj názor v diskusi s dospělými. V této době vyzárá jejich osobnost, v nové sociální skupině se posiluje jejich sebepojetí a sebevědomí.

Starší žáci si již vytvářejí pocit vlastní identity, vědomí vlastní hodnoty. Postupně se tak stávají osobnostmi s charakteristickým vzorcem myšlení, chování a emocí, které ovlivňují jejich interakci s okolím. Vytvářejí si vlastní názor, ke kterému došli vlastní zkušeností a mají potřebu tyto svoje názory prezentovat. Adolescenti pobývají rádi ve společnosti jiných stejně starých lidí, mají též potřebu navazovat kontakty s jinými dospělými, kteří mají vnitřní hodnoty, akceptují dospívajícího v jeho individualitě, chovají se podle společenských norem. Proto by jim vychovatelé měli jít dobrým příkladem svým chováním, jednáním, svými postoji.

Ve své práci jsem se zaměřila především na komunikaci s touto mládeží.

Cílem mé práce je ukázat novým začínajícím vychovatelům jak je možné se žáky komunikovat, jak u nich vzbuzovat zájem a vytvářet pozitivní klima v domově mládeže. Zároveň bych také chtěla ověřit si tyto rady, zásady a pravidla v praxi, a také to, zda tento přístup je žáky pozitivně přijímán.

V první kapitole popisují účel komunikace, její funkce a motivace k ní. Ve druhé kapitole ukazují, že komunikovat lze nejen slovy, ale i beze slov a také to, jak je

pro vztah důležité naslouchání. V poslední kapitole teoretické části vyzdvihují základní pravidla pro vzájemnou komunikaci, možnosti sociálního posilování vztahu a specifika komunikace v domově mládeže.

V empirické části své práce (čtvrtá kapitola) stručně charakterizují náš domov mládeže a dotazníkovým šetřením si u žáků ověřují, zda to, co jsem v teoretické části popsala a čím se ve své praxi řídím, je účinné. Jinými slovy zda mám dostatečné sociální kompetence vychovatele. Dále potvrzují nebo vyvracím hypotézy. Touto zpětnou vazbou zjišťují, zda je moje práce smysluplná a zda ke mně žáci mají důvěru.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Účel komunikování

„Komunikativnost znamená připravenost a schopnost jedince vědomě a harmonicky komunikovat, tzn. vypovídat o sobě ostatním co nejjasněji a nejsrozumitelněji, vědomě ostatním naslouchat, umět rozlišovat podstatné od nepodstatného, být vstřícný k potřebám jiných a úzkostlivě dbát neverbálních signálů.“

(H. Belz, M. Siegrist, Klíčové kompetence a jejich rozvíjení, Praha 2001, s. 185)

1.1 Funkce komunikování

Komunikace je vlastně proces sdělování, výměny informací, ale i představ, nálad, postojů a pocitů. Chceme-li s někým komunikovat, konáme tak zpravidla za nějakým účelem. Mluvčí, který má určitý záměr, vysílá zprávu, a tato zpráva má určitý dopad na posluchače. Komunikace plní různé funkce, např.:

- *informativní* – posluchači něco sdělit, předat mu nové informace, oznámit nějakou novinku;
- *instruktážní* – posluchači poradit, něco ho naučit, instruovat ho;
- *persuazivní* – přimět druhého, aby změnil nebo poopravil svůj názor, přesvědčit ho, získat ho na svoji stranu, zmanipulovat ho či ovlivnit;
- *vyjednávací* – snaha dospět k dohodě nebo ke kompromisu, domluvit se, řešit a vyřešit problém;
- *zábavní* – účelem této funkce je posluchače pobavit, rozveselit, zpříjemnit náladu;
- *kontaktní* – užít si blízkost a zájem druhého člověka, být s někým v kontaktu;
- *sebeprezentační* – prezentovat sami sebe, předvést se, většinou zalíbit se, ale někdy i zastrašit.

Dobrá komunikace se vyznačuje tím, že zpráva zapůsobí na posluchače tak, jak si mluvčí přál, znamená to, že záměr se rovná dopadu. Samozřejmě také záleží na

vyjadřovacích schopnostech hovořícího a na posluchačově schopnosti rozumět tomu, co bylo řečeno. (Nichols, 2005)

1.2 Motivace ke komunikaci

Každý člověk má potřebu komunikovat, někomu něco sdělit nebo se na něco zeptat, potřebu jen tak si s někým popovídat. Motivace ke komunikaci mohou být různé a jejich intenzita závisí na mnoha faktorech. Nejčastější motivací bývá motivace:

- *kognitivní* – potřeba podělit se s někým o naši radost nebo starost, sdělit nějakou novinku, ale také vyslovit svůj názor na určitou věc, k dané situaci;
- *zjišťovací* – ptáme se na různé informace, postoje a potřeby druhých, na jejich prožitky a nálady;
- *sdužovací* – potřeba navázat s někým kontakt, mít si s kým popovídat;
- *sebepotvrzovací* – potřeba potvrdit si svoji cenu, cítit, že druhým na nás záleží a mají chuť se s námi zastavit a popovídat si;
- *adaptační* – každý člověk chce někam patřit, přizpůsobuje se svému okolí, sociálně se integruje a vyjevuje tak svůj status nebo svou profesní či životní roli;
- *přesilová* – potřeba upoutat na sebe pozornost, vyniknout, být lepší než druzí;
- *požitkářská* – odpočinout si, pobavit se a rozptýlit se;
- *existenciální* – potřeba komunikovat, abychom se udržovali psychicky zdraví a lidsky celiství. (Vybíral, 2005)

2. Komunikační kanály

„Podle J. Křivohlavého (1987) platí, že jakmile se v rámci procesu socializace stáváme účastníky rozličných kontaktů, společenských dějů a situací, není možné nekomunikovat, není možné se nějak nechovat a není také možné svým chováním neovlivňovat druhé.“

(Z. Kalhous, O. Obst, Školní didaktika, Praha 2002, s. 252)

I jednoduchá komunikace má několik složek: mluvčího, posluchače, zprávu, několik nevyslovených sdělení, kontext a také posluchačovu odezvu. Jde o proces vzájemného sdělování, vnímání a přijímání. Zpráva od mluvčího k posluchači putuje takzvaným komunikačním kanálem – verbální či nonverbální komunikací, komunikací činem.

2.1 Verbální komunikace

Základním prostředkem verbální komunikace v prostředí domova mládeže je řeč a především mluvené slovo, které umožňuje porozumění mezi hovořícími lidmi. Mluvčí i posluchači by měli zvládat základní komunikativní dovednosti jako je práce s hlasem a jeho akustickými vlastnostmi, práce s dechem při mluvení, dbát na správný přízvuk, rytmus, dynamiku, intonaci, tempo a při řeči dělat pauzy. Zvláště by těmito dovednostmi měli být dostatečně vybaveni vychovatelé, neboť si musí uvědomit, že se pro dítě stávají vzorem. Toto poznání je sice příjemné, ale také zavazující a náročné. Děti vychovatele sledují ve všem, co dělá. Velmi citlivě poslouchají jeho názory, slovník, vnímají jeho postoje a přístup k nim.

2.1.1 Budování vztahu

Úkolem vychovatele je budování vztahů (sociálního klimatu) prostřednictvím komunikace. Za vstřícné a podpůrné klima je považováno takové, v němž se účastníci navzájem respektují, komunikují mezi sebou, vyměňují si názory a pocity jasně a otevřeně.

Při navazování kontaktu s mládeží je velmi důležité postupovat jejich tempem, někdo se rozpovídá okamžitě, jiný potřebuje více času. Mládež se snaží být nezávislá a samostatná, ale nastávají chvíle, kdy i ona si nedokáže ujasnit své pocity, dokud si o nich nepopovídá s někým, kdo ji zná, komu záleží na tom, co si o ní myslí, nebo je přinejmenším ochotný naslouchat. Vychovatel v domově mládeže má nejen funkci pedagoga, ale v mnoha případech dítěti supluje rodiče a dospívající k němu přilnou. Děti potřebují někoho, kdo by je vyslechl, kdo by respektoval jejich názory, poradil jim. Vychovatel musí umět „vypnout“, přestat myslet na sebe, na svoje problémy a pozorně a vnímavě jim naslouchat, neboť když se dětem nedostane patřičné pozornosti, mohou to pociťovat jako nedostatek zájmu o ně. Vychovatel tak musí navozovat dostatek příležitostí, aby si s ním žáci mohli pohovořit o svých radostech a svěřit se mu se svými starostmi.

2.1.2 Sdělování vztahu

V pedagogické komunikaci je kladen důraz na aktivitu, iniciativu a samostatnost dětí a rozvíjení jejich tvořivosti, proto také poměr mezi slovním projevem dětí a vychovatelů by měl být vyvážený, případně projev dětí v převaze. Základními metodami práce vychovatele je individuální přístup k dětem, rozhovory s dětmi a aktivní naslouchání dětí. Při použití slovních metod by měl převažovat dialog, jehož iniciátorem by měly být v co největší míře děti. Je velice důležité nechat děti spontánně projevovat své vědomosti, prožitky a názory, aby mohly prosazovat své postoje. Velký diagnostický význam má pro vychovatele sledování vzájemné komunikace mezi dětmi, kterou podporuje.

V průběhu komunikace mezi vychovatelem a mládeží dochází nejen ke vzájemnému sdělování informací, ale zároveň mluvčí sděluje a ovlivňuje postoje a jednání posluchače, jak si ho váží, za koho se sám považuje; dochází ke sdělení vzájemného vztahu, emociálních stavů i pravidel dalšího styku. (Pávková, 1999)

2.1.3 Zájem mládeže

Dospívající mají svoji hlavu a do boje s dospělými se pouští většinou proto, aby si získali úctu a uznání. Kam až v tomto boji zajdou závisí do značné míry na tom, jak jsou dospělí ochotni slevit ze svých pozic vedoucí autority a uznat právo dětí mít vlastní názor. (Nichols, 2005)

Abychom získali zájem mladých lidí, měli bychom:

- mluvit jasně, srozumitelně a smysluplně;
- mluvit pravdu a nebát se riskovat zranitelnost;
- plně se soustředit na dítě, kontrolovat své vlastní pohnutky;
- nepodceňovat sílu a hodnotu konverzace, mluvit s dětmi o věcech, které je zajímají;
- povídat si při společné práci či společných aktivitách, vztah se tak posiluje a stává se cennějším;
- vyjadřovat své emoce, city a pocity
- vhodně užívat humoru, který uvolňuje atmosféru a napětí;
- mít pochopení pro to, že každý člověk je jiný a každý má svůj jedinečný pohled na svět, na život;
- nemluvit ve zlosti, ale spíše o tom, že se zlobíme a proč;
- využívat čas účelně a vytvořit tak příjemnou atmosféru pro trávení společných chvil. (Karnsová, 1995)

Je naprosto nevhodné při komunikaci tváří v tvář zabývat se souběžně jinou činností, neboť tato, i byť drobná činnost, může pro mluvčího vyznít jako nezájem o něj, nezájem o obsah komunikace či podceňování významu této komunikace.

2.1.4 Naslouchání

„Různí lidé mají také různé způsoby komunikace. Abychom dokázali dobře naslouchat a dosáhli toho, že nám budou na oplátku naslouchat jiní, musíme u sebe rozvinout určitou citlivost vůči komunikačnímu stylu ostatních.“

(M. P. Nichols, Zapomenuté umění naslouchat, Praha 2005, s. 158)

Jinými slovy to znamená, že bychom měli být citliví, pozorní a tolerantní. Podle Nicholse (2005) bychom pro dobré naslouchání měli:

- mít zájem naslouchat a udělat si čas;
- věnovat pozornost tomu, co říká ten druhý;
- uznat jeho pocity;
- naslouchat bez nabízení vlastního názoru;
- naslouchat bez nabízení rady;
- naslouchat bez okamžitých projevů souhlasu či nesouhlasu;
- všimnout si, co ten druhý asi cítí, zeptat se ho na to;
- ptát se, jak se má, a to nejen na začátku, ale i na konci dne;
- respektovat jeho potřebu mlčení;
- respektovat jeho potřebu hovořit o problému;
- naslouchat bez většího tlaku na to, aby nám vyličil své pocity.

Pokud tohle všechno zvládneme, dáváme tomu druhému najevo, že si ho vážíme, že nám na něm záleží. Potvrzujeme tím jeho hodnotu, projevujeme mu uznání a ocenění.

2.2 Nonverbální komunikace

Základním prostředkem nonverbální komunikace je také řeč, avšak zde se jedná o řeč očí, řeč těla. Proto je velice důležité všimnout si nejen toho, co dítě říká, ale také toho, jak se při tom tváří, kam se dívá, jaký zaujímá postoj, jak reaguje na dotek.

Nonverbální komunikace využívá člověk k tomu, aby:

- podpořil řeč, reguloval její tempo, zdůraznil vyslovené;
- nahradil řeč, symbolizoval;
- zvládl prožitek emoce, dostal se znovu do emoční rovnováhy;
- vyjádřil interpersonální postoj, sympatii k někomu, dominanci, pochybnost aj.;
- uskutečnil sebe prezentaci, představil se. (Vybíral, 2005)

Jako nejčastější typy nonverbální komunikace uvádí J. Křivohlavý (1988):

- sdělování pohledy – řeč očí;
- sdělování výrazem obličeje – mimika;

- sdělování pohyby – kinezika;
- sdělování fyzickými postoji, konfigurací všech částí těla – posturologie;
- sdělování gesty – gestika;
- sdělování dotykem – haptika;
- sdělování vzájemným přiblížením či oddálením – proxemika;
- sdělování úpravou zevnějšku a životního prostředí.

Vychovatel při své práci využívá všechny typy nonverbální komunikace. Svým pohledem sleduje děti a děti zase jeho. Oči dovedou vypovědět mnohé, například o momentálním psychickém rozpoložení druhého člověka, o jeho osobnosti, vlastnostech i o jeho vztahu k nám; snadno lze vyčíst projev důvěry či nedůvěry. Mimikou nejčastěji sdělujeme emocionální naladění, nejnáze se rozeznají emoce strachu, smutku, štěstí či překvapení. Přátelský dotyk vychovatele (pohlazení, stisk ruky, poplácání) se stává pro dítě významným motivačním činitelem. Avšak taktilní kontakty nemusí být příjemné všem, proto musí být vychovatel při jejich užívání opatrný. Z tělesného postoje žáků lze vyčíst míru jejich sebevědomí a citového naladění. V pedagogické komunikaci jsou velice oblíbeným prostředkem gesta, která provázejí slovní projevy nebo je nahrazují. Většina gest je záležitostí rukou, ale patří mezi ně i otočení hlavy, úklona aj.

Vidíme tedy, že i když zrovna nemluvíme, přesto o sobě mnoho vypovídáme.

2.3 Komunikace činem

Komunikace činem zahrnuje způsob jednání vychovatele s dětmi a naopak, jejich postoje k obsahu sdělení i k sobě navzájem, jejich reakce. Vychovatelé by měli jít svým žákům dobrým příkladem. Mládež velice bedlivě sleduje, jak se dospělí chovají nejen při komunikaci s nimi samotnými, ale také s druhými lidmi. Co dospělí o těchto lidech říkají, co si o nich myslí, jaké postoje k nim zaujímají. To vše se potom odráží i v komunikaci žáků s vychovatelem.

3. Interakce vychovatel – mládež

V interakci, do níž v domově mládeže vstupuje vychovatel a žáci, jsou obě strany střídavě komunikátory i komunikanty, tedy mluvčí i posluchači. Děti jsou vedeny ke způsobilostem nejen odpovídat na otázky, ale také se ptát, formovat své osobní stanovisko, argumentovat a diskutovat. To vše je záležitostí sociálního vztahu vychovatelů a dětí, sociální atmosféry v domově mládeže, postojů dětí k sobě navzájem a kolektivu. (Nelešovská, 2005)

3.1 Role mluvčího a posluchače

Vychovatel jako komunikátor dětem něco sděluje a je pro ně řečovým vzorem, má tedy vliv na jejich vyjadřovací schopnosti. Měl by proto používat kvalitativně vyšší formy vyjadřování, ale zase takové, aby byl obsah sdělení srozumitelný a aby mu všichni žáci rozuměli.

Vychovatel jako komunikant od dětí sdělení přijímá, je tolerantní, nestaví se odmítavě k nepřesnému sdělení dítěte, ale naopak ho podněcuje k přesnějším formulacím, učí se pozorně poslouchat sdělení, upozornit, co je v nich správné. Formuje vyjádření myšlenky jedince a tím i jeho myšlení.

Dítě jako komunikátor je mimo vyučování mnohem spontánnější a sdílnější, nevolí násilné formulace a spíše užívá hovorového jazyka nebo nářečí kraje, ze kterého pochází. Obsah jeho sdělení je adresován jak vychovateli, tak ostatním dětem, kamarádům, žákům domova mládeže.

Dítě jako komunikant přijímá sdělení jednak od vychovatele a jednak od ostatních dětí.

3.2 Pravidla pro vzájemnou komunikaci

„Dítě chce, abyste mu poradili, ale nejprve potřebuje, abyste vyslechli a respektovali to, co si o dané záležitosti myslí.“ (J. Raser, Jak vychovávat děti, se kterými se dá žít, Praha 2000, s. 74)

Jelikož děti v domově mládeže tráví téměř dvě třetiny dne, pět dní v týdnu, je velice důležité, aby rostl kladný vztah mezi vychovatelem a dětmi. Vzájemná komunikace přináší silnější vytváření vztahu, větší důvěrnost a otevřenost, semknutost a oboustrannou spolehlivost.

Proto bychom se při vzájemné komunikaci měli snažit:

- věnovat jí dostatek času a zajistit při ní klid;
- sledovat mluvčího verbálně, podněcovat neustálý tok řeči, nonverbálně potvrzovat, že nasloucháme;
- mluvit pravdu;
- mluvit stručně, konkrétně a k věci;
- pozorně druhému naslouchat, dát mu prostor pro vyjádření svých myšlenek a názorů, reflektovat jeho pocity;
- umět rozpoznat kdy jsme udělali chybu a snažit se ji napravit, druhému se omluvit;
- dbát na to, aby verbální i nonverbální sdělení bylo ve shodě;
- otázky formulovat tak, aby odrážely požadovanou informaci, nevyptávat se příliš, dát dítěti možnost samo se rozhodnout, zda s námi chce začít mluvit;
- poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu když máme pocit, že se děti neubírají správným směrem nebo potřebují pomoc, reagovat okamžitě (ať už kladně nebo záporně). Při poskytování této zpětné vazby:
 - připomínky omezit jen na chování nebo situace, které lze změnit;
 - mluvit z pozice člověka, kterému na dítěti záleží;
 - věnovat pozornost tónu hlasu, nevzbuzovat zbytečně strach;
 - nabídnout možnosti pro provedení potřebné změny;
 - připravit se na zvládnutí reakcí.

(Špaňhelová, 2009, Karnsová, 1995)

3.3 Sociální posilování

Jak budovat kladný vztah mezi vychovatelem a dětmi jsme si již v předcházejících kapitolách ukázali, teď je velice důležité tento vztah udržet a nadále rozvíjet. Proto je nutné tento vztah sociálně posilovat a v komunikaci se žáky je vhodné používat:

- oslovení, jaké se jim líbí;
- kladné hodnocení a pochvalu za úspěch ve škole, za správně vykonanou věc, za šikovnost při tvůrčích aktivitách;
- povzbuzení při každém neúspěchu, poradit, ukázat jak na to, aby se dítě nebálo zkusit to znovu; pomoci při přípravě do školy;
- humor a žertování, které uvolňuje atmosféru, ne však žertování na úkor druhých;
- omluvu, když ve vypjaté situaci použijeme špatnou komunikaci, nebát se začít znovu;
- upozornění nebo výstrahy (ne však výhrůžku), která jsou konkrétní a dbát na jejich splnění, být důslední;
- otevřenost, dát dítěti možnost zeptat se na cokoliv, co ho zajímá a čemu nerozumí;
- kritiku v případě, že dítě dělá nebo říká něco špatně a pomoci mu danou věc zlepšit, dát mu na vědomí, že nám na něm záleží;
- uzavření komunikace, aby obě strany věděly, že vše bylo dohodnuto, případně došlo ke kompromisu a komunikace byla uzavřena.

V žádném případě nepoužíváme vyhrožování, manipulaci, mlčení jako projev výčitky, nadřazenost a ponižování. (Špaňhelová, 2009)

3.4 Specifika komunikace v domově mládeže

Výchova v době mimo vyučování má svá vlastní specifika. Vyžaduje si jiný obsah, formy i metody než práce učitele ve škole. Vychovatel ve své práci není vázán osnovami, tak jako učitel, proto má tato pedagogická komunikace své některé zvláštnosti a možnosti:

- změna prostředí a prostorového uspořádání při komunikaci podle toho, jak to nejlépe vyhovuje dětem;
- mládež je více spontánní, má více příležitostí projevit své názory, pocity a postoje;
- uplatňují se pestřejší formy práce, která není vázána na vyučovací jednotku;
- více příležitostí k individuálním kontaktům, individuální přístup k jednotlivým žákům;
- s mládeží můžeme hovořit o tom, co jí zajímá, o jejich radostech o starostech;
- vychovatel má více času všimnout si mimoslovních sdělení, tyto skryté významy odhalovat a reagovat na ně;
- je kladen důraz na citové aspekty v interakci vychovatel – mládež.

(Pávková, 1999)

Pokud vychovatel bude dodržovat všechny uvedené zásady a pravidla a řídit se radami, popsány v dřívějších kapitolách, bude dostatečně vybaven sociálními kompetencemi pro práci s mládeží.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

4. Výzkum

Při tvorbě bakalářské práce jsem postupovala podle základního schématu doporučeného odbornou literaturou pro realizaci vědeckého výzkumu. Nejprve jsem se seznámila s literaturou, která se zabývá komunikací s mládeží. Na základě obsahové analýzy těchto materiálů jsem stanovila cíl práce a formulovala pracovní hypotézy.

4.1 Cíl výzkumu

V interakci vychovatel – žák/žáci má komunikace obrovský význam. Jako vychovatelka v domově mládeže působím šestým rokem a je pro mne velice důležité, aby tato komunikace byla na vysoké úrovni, aby byla přínosem a příjemnou součástí dne pro všechny zúčastněné. Cílem mé práce je ukázat mladým nebo začínajícím vychovatelům možnosti, jak se žáky komunikovat, jak u nich vzbuzovat přiměřený zájem a vytvářet pozitivní klima v domově mládeže, a také ověření si těchto rad, zásad a pravidel v praxi. Proto jsem se rozhodla ověřit, zda poskytují žákům dostatek prostoru a příležitostí pro vzájemnou komunikaci, jsou-li tyto možnosti žáky využívány a oceňovány a zda ke mně chovají žáci důvěru. Předpokládám, že z odpovědí na mé otázky budu moci usoudit, zda jsou žáci s mojí prací spokojeni, případně co se jim na mně nebo mojí práci nelíbí, co je potřeba zlepšit.

4.2 Hypotézy

Formulovala jsem následující hypotézy:

- H₁ Vychovatelka se žáky pravidelně komunikuje, naslouchá jim a respektuje jejich názory.
- H₂ Vychovatelka je empatická a o své svěřence má zájem.

H₃ Vychovatelka umí v domově mládeže vytvořit příjemnou atmosféru, klima domova je pozitivní.

H₄ Žáci mají k vychovatelce důvěru, mohou s ní hovořit o čemkoliv.

H₅ Existuje nějaká vlastnost nebo věc, která se žákům na vychovatelce nelíbí.

4.3 Charakteristika výzkumného vzorku a zařízení

Domov mládeže při Střední škole zdravotnické a zemědělsko-ekonomické ve Vyškově je malý, má kapacitu 34 lůžek. Současný nedostatek žáků ve školách se projevil také na stavu žáků v domově. V současné době zde máme ubytováno 20 žáků tří středních škol (Střední škola zdravotnická a zemědělsko-ekonomická, Střední škola ekonomiky a podnikání, Střední odborná škola - stavební) a 1 studentku Veřejně-správní akademie. Jedná se o 5 chlapců a 16 dívek, jejichž věkové rozpětí je 15 až 22 let.

Přichází k nám děti z různého sociálního prostředí, z rodin úplných i neúplných, z rodin, kde děti vychovávají prarodiče, dokonce i děti z dětského domova. Také životní úroveň rodin, ze kterých přicházejí, je každá jiná. Máme tu děti ze sociálně slabších rodin, stejně tak děti, které žijí až v nadstandardních poměrech. Přesto se většina z nich velmi brzy adaptuje na nové prostředí, bez problémů se včlení do již fungujícího kolektivu a aktivně se zapojí do chodu domova. Mládež je velice komunikativní a po ujasnění si základních pravidel nedochází k žádným závažnějším konfliktům, vše se snažíme vyřešit s klidem a rozvahou. Dá se říct, že v našem domově panuje vstřícné a podpůrné klima, vztahy mezi vychovateli a dětmi i vztahy mezi dětmi navzájem jsou na velice dobré úrovni.

4.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Pro svůj výzkum jsem zvolila metodu dotazníkového šetření. Použila jsem dotazník nestandardizovaný, který jsem vytvořila na základě prostudované literatury.

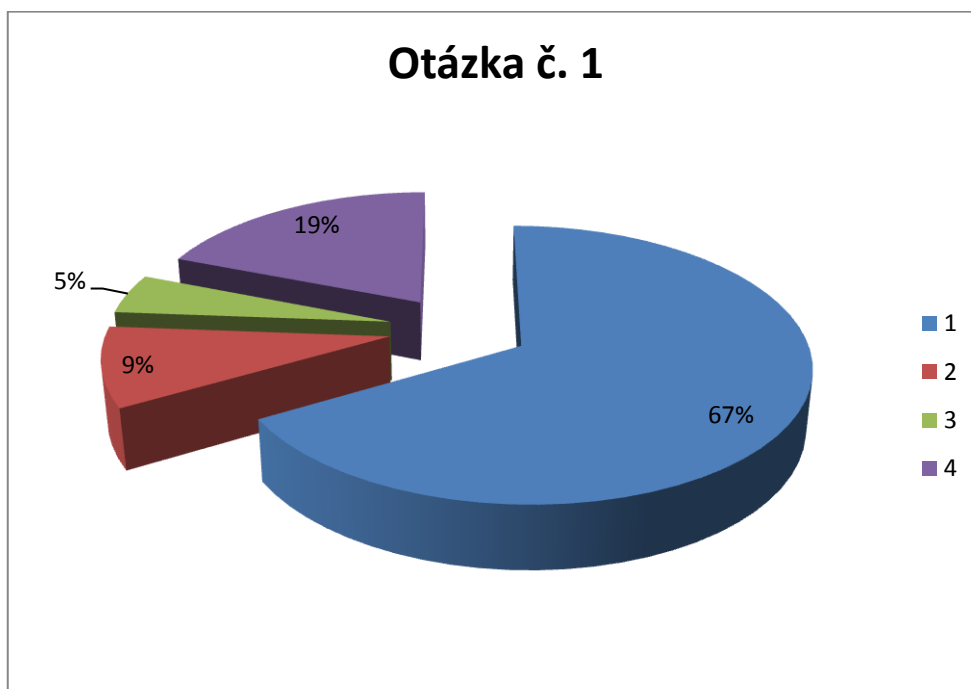
Šetření se zúčastnilo všech 21 osob, ubytovaných v domově mládeže. V úvodu dotazníku jsem respondentům objasnila jeho účel a podala instrukce k vyplňování.

Žáci neměli uvádět žádné údaje, které by mohly vést k odhalení jejich totožnosti, průzkum byl zcela anonymní. V dotazníku jsem použila otázky obsahové, které jsou nutné pro splnění průzkumového záměru. Žáci měli u prvních 10 otázek možnost volby jedné ze tří nabízených odpovědí, případně prostor pro své vlastní vyjádření. U otázky č. 11 mohli volit více možností, případně se sami vyjádřit. Poslední dvě otázky byly otevřené, své odpovědi měli žáci formulovat sami.

Otázka č. 1: Jak často s vychovatelkou komunikujete?

1. Často a rád/ráda.
2. Méně často, jen když něco potřebuji.
3. Téměř vůbec.
4. jiná odpověď – „Méně často, ale rád/ráda.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	14	66,67
2	2	9,52
3	1	4,76
4	4	19,05

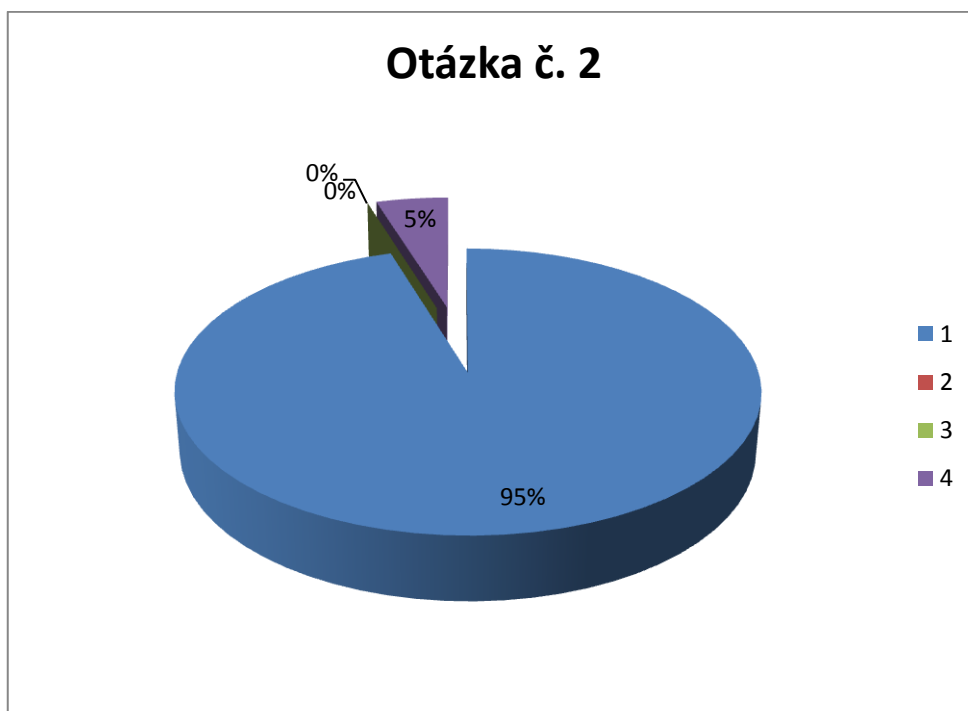


Z uvedených výsledků vyplývá, že žáci komunikují velice často a rádi.

Otázka č. 2: Povídá si s Vámi vychovatelka?

1. Ano, povídá při různých společných aktivitách i jen tak při čaji.
2. Ano, povídá, ale jen když přijdu, že něco potřebuji.
3. Ne, nepovídá, ani nemá zájem se mnou komunikovat.
4. jiná odpověď – „Navazuje se mnou vždy kontakt, mám radost, že má zájem.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	20	95,24
2	0	0
3	0	0
4	1	4,76

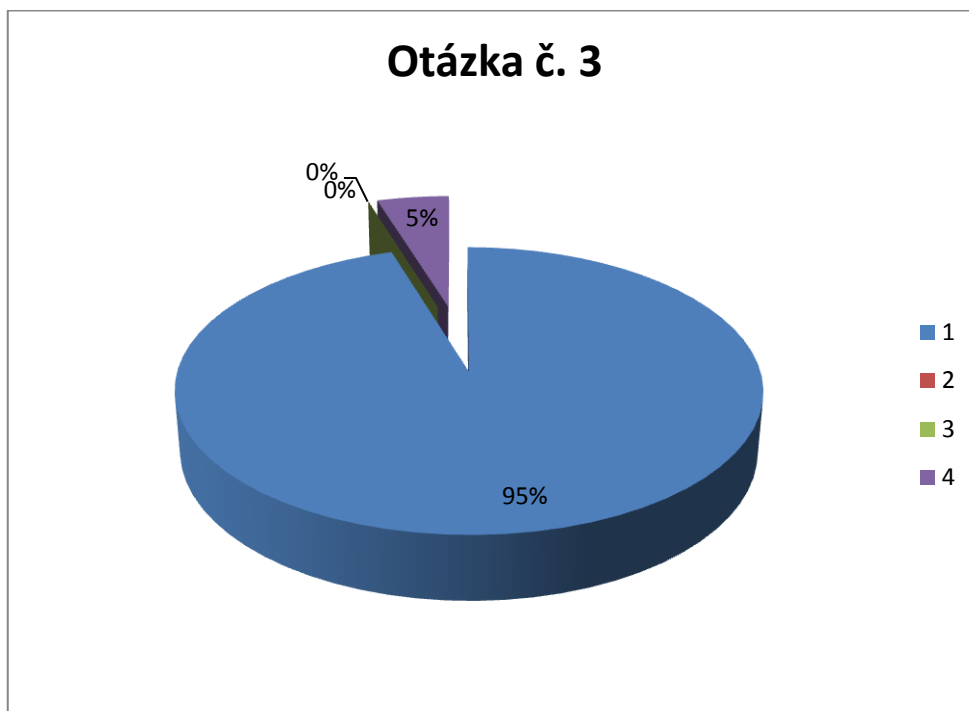


Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka navozuje dostatek příležitosti pro vzájemnou komunikaci se žáky a žáci této možnosti hojně, a snad i rádi, využívají.

Otázka č. 3: Naslouchá Vám vychovatelka, když s Vámi mluví?

1. Ano, plně se na mě soustředí, pozorně mi naslouchá, věnuje mi dostatek času.
2. Ano, ale většinou při tom dělá jinou práci, pozornost mi plně nevěnuje, poslouchá jen zpola.
3. Ne, neposlouchá vůbec, případně svou pozornost jen hraje.
4. jiná odpověď – „Většinou při tom dělá i jinou práci, ale vždy se soustředí a snaží se komunikovat.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	20	95,24
2	0	0
3	0	0
4	1	4,76

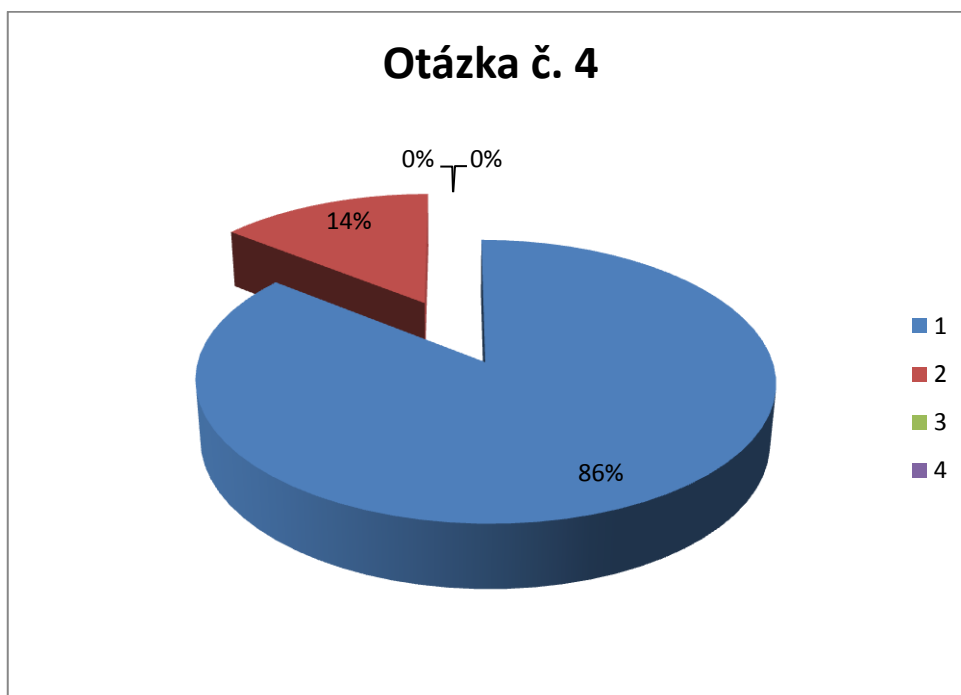


Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka dětem věnuje dostatek času i prostoru pro jejich sdělovací potřeby, plně jim naslouchá a vnímá je.

Otázka č. 4: O čem můžete s vychovatelkou mluvit?

1. O všem co mě zajímá, o svých radostech i starostech, zcela jí důvěřuji.
2. Pouze o škole a obecných věcech, nemám k ní moc důvěru.
3. Téměř o ničem, nedůvěřuji jí vůbec.
4. jiná odpověď – žádná

odpověď	četnost	četnost v %
1	18	85,71
2	3	14,29
3	0	0
4	0	0

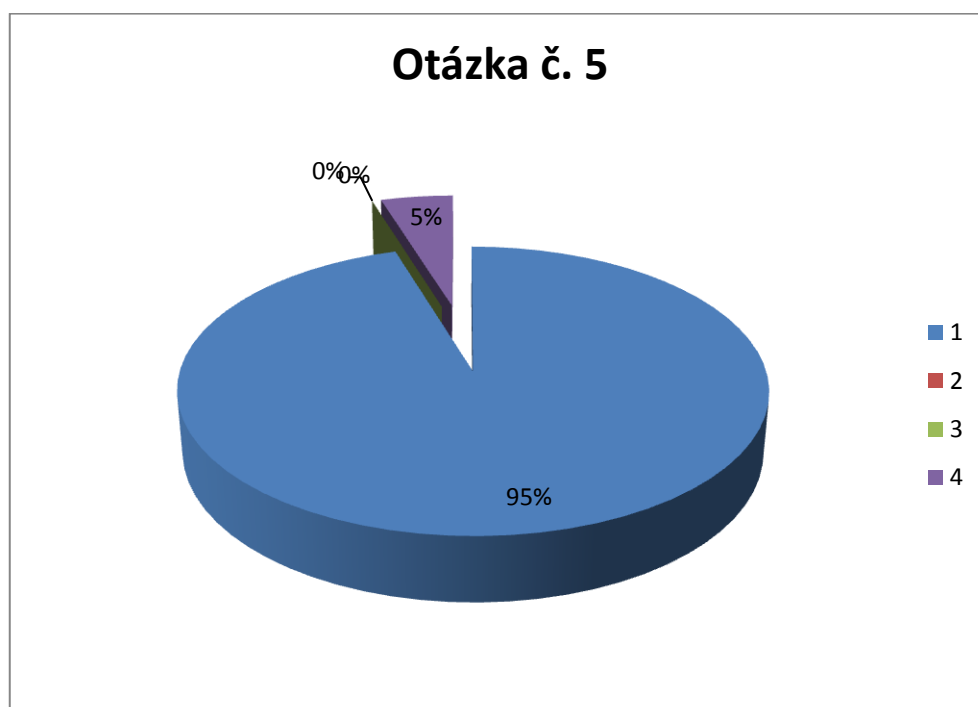


Z uvedených odpovědí vyplývá, že žáci jsou velice komunikativní, nestydí se hovořit s vychovatelkou o čemkoli, mají v ní důvěru. Ne každý však dokáže hovořit s jiným člověkem třeba o intimních záležitostech.

Otázka č. 5: Má vychovatelka pochopení pro to, že každý člověk je jiný a každý má svůj pohled na život?

1. Má a moje názory respektuje.
2. Má, přesto moje názory nerespektuje a vnucuje mi své názory.
3. Nemá, vůbec ji moje názory nezajímají.
4. jiná odpověď – „Své názory nesdělují, ale jistě by to pochopila a respektovala.“

Odpověď	četnost	četnost v %
1	20	95,24
2	0	0
3	0	0
4	1	4,76



Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka respektuje názory druhých, každý má právo vyjádřit svůj názor. Respektuje i to, že někteří žáci jsou spíše introverti a své názory nemají potřebu sdělovat.

Otázka č. 6: Umí vychovatelka vytvořit příjemnou atmosféru?

1. Ano, umí, ráda se směje, rozumí legraci, bývá pozitivně naladěna.
2. Umí jak kdy, je velice náladová a urážlivá.
3. Neumí, nerozumí legraci, je stále mrzutá.
4. jiná odpověď – žádná

odpověď	četnost	četnost v %
1	21	100
2	0	0
3	0	0
4	0	0

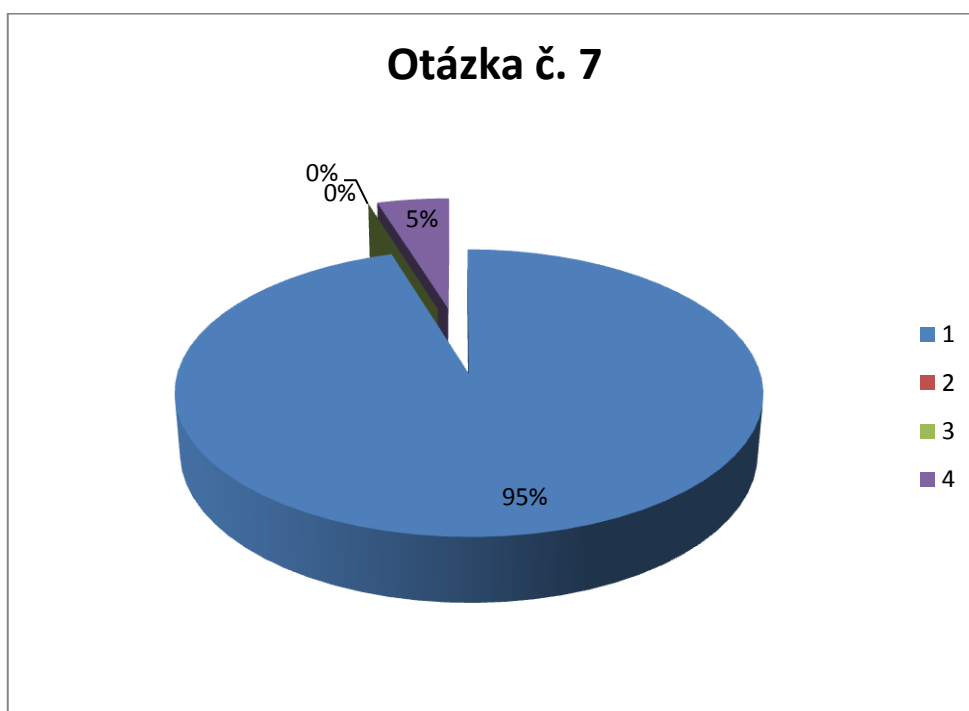


Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka umí navodit v domově příjemnou atmosféru a žáci se s ní nenudí.

Otázka č. 7: Zajímá se vychovatelka o to, jak se máte a jak se cítíte?

1. Ano, zajímá, je pozorná, rozpozná moje citové rozpoložení, je empatická.
2. Zajímá se jak kdy, jen když má ona náladu.
3. Nezajímá se vůbec, nic na mně nepozná.
4. jiná odpověď – „Trávíme spolu méně času, tudíž nemá možnost zpozorovat, jak se momentálně cítím.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	20	95,24
2	0	0
3	0	0
4	1	4,76



Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka je empatická, o žáky se zajímá, je chápavá.

Otázka č. 8: Jak se zachová vychovatelka, když ve vztahu k Vám udělala chybu nebo se spletla?

1. Přizná to a umí se omluvit.
2. Připustí to, ale neomluví se.
3. Neomluví se, ani chybu nepřizná.
4. jiná odpověď – žádná

odpověď	četnost	četnost v %
1	21	100
2	0	0
3	0	0
4	0	0

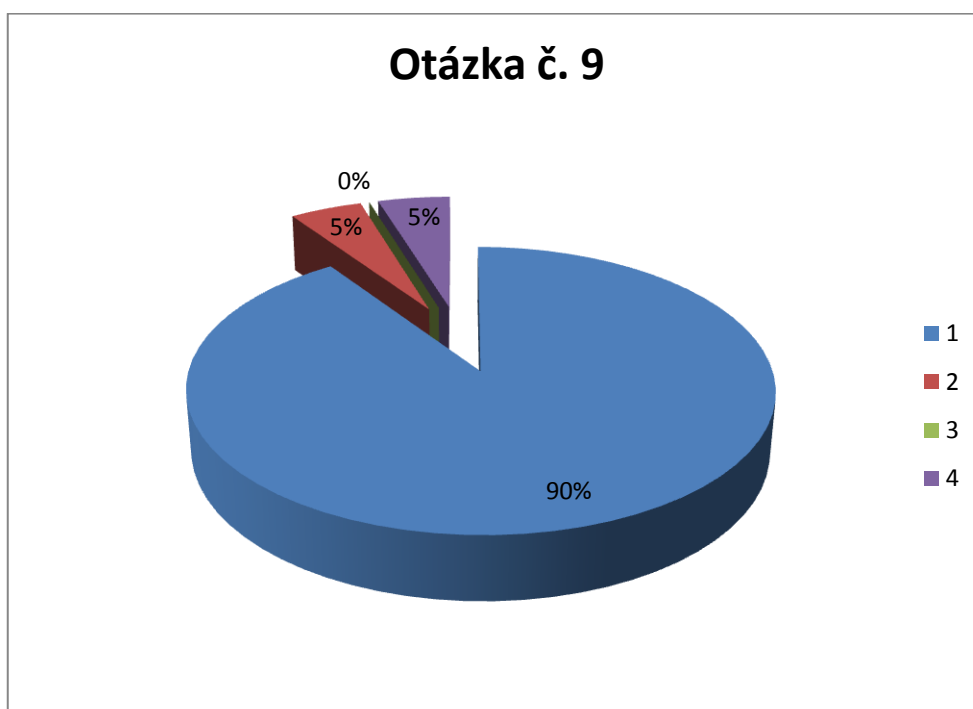


Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka je kritická i vůči sobě, pokud udělá něco špatně, věc se snaží okamžitě napravit. Dokáže přiznat svoji chybu a omluvit se.

Otázka č. 9: Umí vychovatelka ocenit Váš úspěch?

1. Ano, pochválí mě, má z mého úspěchu upřímnou radost.
2. Pochválí mě, ale bez většího nadšení, spíš jen tak, aby se neřeklo.
3. Nepochválí mě, ani si toho nevšimne, nezajímá ji to.
4. jiná odpověď – „Své úspěchy a neúspěchy nesdělují, ale určitě by mě podpořila.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	19	90,48
2	1	4,76
3	0	0
4	1	4,76



Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelce záleží na tom, aby se žákům dobře vedlo, aby zažili pocit úspěchu, a ten jim upřímně přeje. Má radost, když se dětem daří.

Otázka č. 10: Jak se zachová vychovatelka, když provedete něco špatného?

1. Pokárá mě, ale dá mi možnost nápravy, poradí mi.
2. Křičí na mě a kritizuje ještě další tři dny.
3. Neudělá nic, vůbec ji nezajímám.
4. jiná odpověď – žádná

odpověď	četnost	četnost v %
1	21	100
2	0	0
3	0	0
4	0	0

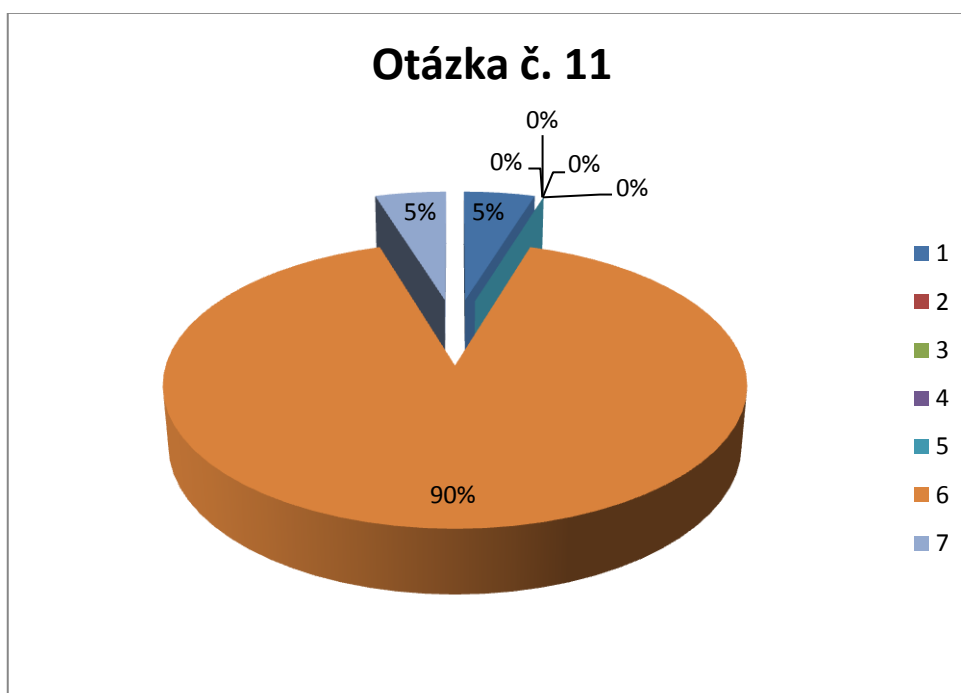


Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka je spravedlivá, žákovi chybu vytkne, ale poradí mu, jak ji napravit. Uvědomuje si, že chybami se člověk učí.

Otázka č. 11: Se kterými z následujících tvrzení se ztotožňujete Vy? Označte všechna, která platí.

1. Vychovatelka věnuje svou pozornost jen někomu, mně ne.
2. Vychovatelka je příliš zvědavá, moc se vyptává.
3. Vychovatelka se mnou mluví jak s malým dítětem.
4. Vychovatelka na mě zbytečně a bezdůvodně křičí.
5. Vychovatelka lže.
6. Nic z výše nabízených možností není pravda, s vychovatelkou jsem spokojený/spokojená.
7. jiná odpověď – „Nic mě nenapadá.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	1	4,76
2	0	0
3	0	0
4	0	0
5	0	0
6	19	90,48
7	1	4,76



Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka se snaží věnovat pozornost všem žákům stejně, nikoho neupřednostňuje před ostatními. Bere žáky jako partnery sobě rovné a tak s nimi také komunikuje. Vychovatelka se zbytečně nevyptává, nekřičí, nelže.

Otázka č. 12: Existuje nějaká věc nebo vlastnost, které si na vychovatelce vážíš, ceníš? Napiš která.

Uvedené odpovědi bych rozdělila do čtyř skupin:

1. ochotná, vnímavá, když může – poradí, empatická, má pochopení, naslouchává, starostlivá, laskavá, vstřícná, mateřská, schopnost vytvořit domácí prostředí
2. optimistická, pozitivně naladěná, usměvavá, kamarádká, vtipná, veselá, milá, má vždy dobrou náladu
3. pravdomluvná, upřímná, spravedlivá, spolehlivá, hodná, důvěryhodná, dokáže objektivně poradit i spravedlivě pokárat
4. společenská, tvořivá, ulítlá, dělá dobře mému žaludku, má nás všechny ráda bez výjimek, vychovatelka jak má být.

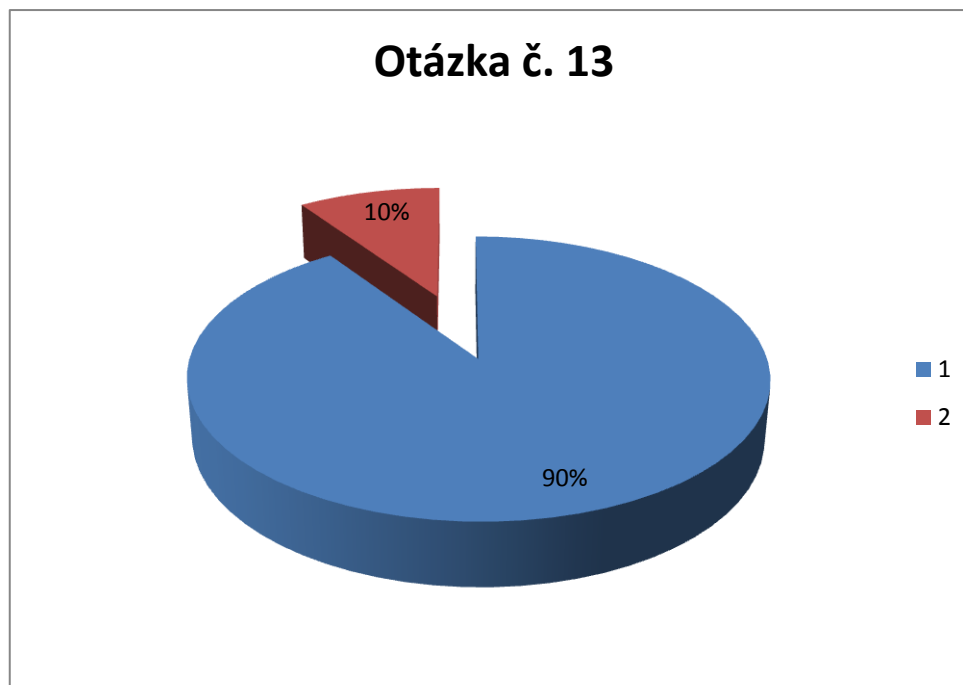
Vzhledem k vysokému výskytu různých, i byť podobných odpovědí, dovolím si upustit od grafického znázornění. Nejvíce si žáci cení upřímnosti, spravedlnosti, pozitivní nálady, ochoty pomoci a schopnosti empatie.

Otázka č. 13: Existuje nějaká věc nebo vlastnost, která se ti na vychovatelce nelíbí? Napiš která.

Vyskytly se pouze dva typy odpovědí:

1. „Nic, žádné takové nejsou.“
2. „Vyhazuje mě ve hře <Člověče, nezlob se>.“

odpověď	četnost	četnost v %
1	19	90,48
2	2	9,52



Z odpovědí, které žáci měli sami napsat, se nejvíce opakovala odpověď „O žádných nevím, takové ani nejsou“. Dvěma žákům se nelíbí, že je vychovatelka vyhazuje ve společenské hře „Člověče, nezlob se“. Tuto odpověď neberu příliš vážně, neboť i žáci v této hře velice rádi vyhazují vychovatelku, a beru ji jako odlehčení celého dotazníku.

4.5 Zhodnocení formulovaných hypotéz

- H₁ Vychovatelka se žáky pravidelně komunikuje, naslouchá jim a respektuje jejich názory. Ano, hypotéza se potvrdila.
- H₂ Vychovatelka je empatická a o své svěřence má zájem. Ano, hypotéza se potvrdila.
- H₃ Vychovatelka umí v domově mládeže vytvořit příjemnou atmosféru, klima domova je pozitivní. Ano, hypotéza se potvrdila.
- H₄ Žáci mají k vychovatelce důvěru, mohou s ní hovořit o čemkoliv. Ano, hypotéza se potvrdila.
- H₅ Existuje nějaká vlastnost nebo věc, která se žákům na vychovatelce nelíbí. Ne, hypotéza se nepotvrdila (pominu-li vyhazování ve společenské hře „Člověče, nezlob se!").

4.6 Závěry šetření a návrhy pro praxi

Z výsledků výzkumu je zřejmé, že žáci komunikují často a rádi. Vychovatelka svým svěřencům věnuje dostatek prostoru i času, naslouchá jim, pomáhá a radí. Respektuje jejich názory, je empatická a v domově mládeže dokáže vytvořit příjemnou atmosféru. K žákům je spravedlivá, nikoho neupřednostňuje, má pochopení pro individualitu každého dospívajícího. I když ne všichni mají stejnou potřebu se svěřovat, vědí, že pokud budou potřebovat, vychovatelka tu pro ně je a bude. Z uvedených odpovědí je možné vysledovat, že tento způsob vedení žákům vyhovuje a v domově mládeže jsou spokojeni. Žáci si váží práce vychovatelky i jí samotné.

Věřím, že by moje bakalářská práce mohla být takovým malým návodem pro nové začínající vychovatele jak s touto věkovou skupinou pracovat a jak na ni působit, neboť osobnost vychovatele hraje v procesu začleňování do společnosti významnou roli.

Návrhy pro praxi:

- stejný dotazník by mohli žáci vyplnit i pro posouzení práce druhé vychovatelky;
- dotazník by měli žáci vyplňovat každý rok, aby bylo možné vysledovat případné změny;
- na našem okrese v současné době fungují tři domovy mládeže. Bylo by zajímavé provést stejné dotazníkové šetření i v ostatních domovech a porovnat výsledky - posouzení práce vychovatelů i nároků žáků na osobnost vychovatele.

4.7 Diskuse ve vztahu k formulovaným

H₁ Po zpracování dotazníku jsem se ujistila, že žáci s vychovatelkou komunikují často a rádi, kdykoliv mají potřebu nebo chuť si popovídat. Vychovatelka jim plně věnuje svou pozornost, žákům naslouchá, umožňuje jim vyjádřit svůj názor a ten potom respektuje. Má pochopení pro to, že každý člověk je individualita a takto k žákům také přistupuje. Respektuje také to, že ne všichni žáci mají stejnou potřebu prezentovat svoje nálady, pocity, stavy a názory. Ale všichni žáci vědí, že možnost individuálního přístupu a ochoty zde je. Hypotéza se potvrdila.

H₂ Z uvedených odpovědí vyplývá, že vychovatelka je empatická, zajímá ji, jak se žáci cítí a proč se tak cítí. K žákům je citlivá, snaží se poradit a pomoci. Případné konflikty řeší v klidu a s rozvahou. Dokáže přiznat, pokud se zmýlí. Hypotéza se potvrdila.

H₃ Moje hypotéza, že v domově panuje příjemná atmosféra a že klima domova je pozitivní, se potvrdila. Vychovatelka se žáky komunikuje ráda, společně navštěvují různé kulturní i sportovní akce, hrají společenské hry v domově mládeže. Vychovatelka je spravedlivá, nerozděluje žáky na oblíbené a méně oblíbené, přistupuje ke všem stejně.

H₄ Žáci oceňují, že mohou s vychovatelkou mluvit nejen o věcech obecných, ale i o svých radostech a o tom, co je trápí. Vychovatelka má z úspěchů mládeže radost a

pomáhá jí překonávat případný neúspěch. Též žákům pomáhá při řešení školních, osobních i rodinných problémů. Hypotéza se potvrdila.

H₅ Protože žáci měli možnost anonymně vyjádřit případné nespokojení se svojí vychovatelkou, předpokládala jsem, že toho využijí. Pominu-li odpovědi dvou nespokojenců-vtipávků ohledně hraní společenských her, žáci buď nic neuvědli, nebo napsali, že žádné špatné vlastnosti na vychovatelce neobjevili. Hypotéza se tedy nepotvrdila.

Použitá literatura

1. BELZ, H., SIEGRIST, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení: východisko, metody, cvičení a hry*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 376 s. ISBN 80-7178-479-6.
2. BERNEOVÁ, P. H., SAVARY, L. M. *Jak nevychovat dítě s pocitem méněcennosti*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003. 136 s. ISBN 80-7178-855-4.
3. KALHOUS, Z., OBST, O. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 447 s. ISBN 80-7178-253-X.
4. KARNSOVÁ, M. *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 151 s. ISBN 80-7178-032-4.
5. NELEŠOVSKÁ, A. *Pedagogická komunikace v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 171 s. ISBN 80-247-0738-1.
6. NICHOLS, M. P. *Zapomenuté umění naslouchat (Proč naslouchání vztahům prospívá)*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 2005. 300 s. ISBN 80-7255-106-X.
7. OBST, O. *Didaktika sekundárního vzdělávání*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 195 s. ISBN 80-244-1360-4.
8. PÁVKOVÁ, J. aj. *Pedagogika volného času*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 232 s. ISBN 80-7178-295-5.
9. RASER, J. *Jak vychovávat děti, se kterými se dá žít*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 139 s. ISBN 80-7178-459-1.
10. ŠPAŇHELOVÁ, I. *Komunikace mezi rodičem a dítětem*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 104 s. ISBN 978-80-247-2698-4.
11. VYBÍRAL, Z. *Psychologie komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 319 s. ISBN 80-7178-998-4.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Dotazník k bakalářské práci
(vyhodnocení dotazníku s. 20-32)

Příloha č. 1

Dotazník k bakalářské práci

Vážení,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který použiji ve své bakalářské práci na téma „Specifika komunikace se žáky na domově mládeže ve Vyškově.“ Dotazník je anonymní, získané informace využiji jen pro svoji práci. Aby byl průzkum objektivní, prosím Vás o pravdivé odpovědi.

Za vyplnění děkuji

Michaela Řepková, vychovatelka DM.

Instrukce k vyplňování dotazníku:

U otázky č. 1 – 10 zaškrtněte jednu z uvedených možností, případně odpověď doplňte/upřesněte hůlkovým písmem.

U otázky č. 11 můžete zaškrtnout více odpovědí, případně doplnit/upřesnit hůlkovým písmem.

U otázek č. 12 a 13 prosím vypište odpověď hůlkovým písmem.

1. Jak často s vychovatelkou komunikujete?
 - Často a rád/ráda.
 - Méně často, jen když něco potřebuji.
 - Téměř vůbec.
 -

2. Povídá si s Vámi vychovatelka?
 - Ano, povídá při různých společných aktivitách i jen tak při čaji.
 - Ano, povídá, ale jen když přijdu, že něco potřebuji.
 - Ne, nepovídá, ani nemá zájem se mnou komunikovat.
 -

3. Naslouchá Vám vychovatelka, když s Vámi mluví?
 - Ano, plně se na mě soustředí, pozorně mi naslouchá, věnuje mi dostatek času.
 - Ano, ale většinou při tom dělá jinou práci, pozornost mi plně nevěnuje, poslouchá jen zpola.
 - Ne, neposlouchá vůbec, případně svou pozornost jen hraje.
 -

4. O čem můžete s vychovatelkou mluvit?
 - O všem co mě zajímá, o svých radostech i starostech, zcela jí důvěřuji.
 - Pouze o škole a obecných věcech, nemám k ní moc důvěru.
 - Téměř o ničem, nedůvěřuji jí vůbec.
 -

5. Má vychovatelka pochopení pro to, že každý člověk je jiný a každý má svůj pohled na život?
 - Má a moje názory respektuje.
 - Má, přesto moje názory nerespektuje a vnucuje mi své názory.
 - Nemá, vůbec jí moje názory nezajímají.
 -

6. Umí vychovatelka vytvořit příjemnou atmosféru?
- Ano, umí, ráda se směje, rozumí legraci, bývá pozitivně naladěna.
 - Umí jak kdy, je velice náladová a urážlivá.
 - Neumí, nerozumí legraci, je stále mrzutá.
 -
7. Zajímá se vychovatelka se o to, jak se máte a jak se cítíte?
- Ano, zajímá, je pozorná, rozpozná moje citové rozpoložení, je empatická.
 - Zajímá se jak kdy, jen když má ona náladu.
 - Nezajímá se vůbec, nic na mně nepozná.
 -
8. Jak se zachová vychovatelka, když zjistí, že ve vztahu k Vám udělala chybu nebo se spletla?
- Přizná to a umí se omluvit.
 - Připustí to, ale neomluví se.
 - Neomluví se, ani chybu nepřizná.
 -
9. Umí vychovatelka ocenit Váš úspěch?
- Ano, pochválí mě, má z mého úspěchu upřímnou radost.
 - Pochválí mě, ale bez většího nadšení, spíš jen tak, aby se neřeklo.
 - Nepochválí mě, ani si toho nevšimne, nezajímá ji to.
 -
10. Jak se zachová vychovatelka, když provedete něco špatného?
- Pokárá mě, ale dá mi možnost nápravy, poradí mi.
 - Křičí na mě a kritizuje ještě další tři dny.
 - Neudělá nic, vůbec ji nezajímám.
 -
11. Se kterým z následujících tvrzení se ztotožňujete Vy? Označte všechna, která platí
- Vychovatelka věnuje svou pozornost jen někomu, mně ne.
 - Vychovatelka je příliš zvědavá, moc se vyptává.
 - Vychovatelka se mnou mluví jak s malým dítětem.
 - Vychovatelka na mě zbytečně a bezdůvodně křičí.
 - Vychovatelka lže.
 - Nic z výše nabízených možností není pravda, s vychovatelkou jsem spokojený/spokojená.
 -
12. Existuje nějaká věc nebo vlastnost, které si na vychovatelce vážíš, ceníš? Napiš která
- -
 -
13. Existuje nějaká věc nebo vlastnost, která se ti na vychovatelce nelíbí? Napiš která
- -
 -

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Michaela Řepková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií PdF UP Olomouc
Vedoucí práce:	PhDr. PaedDr. Václav Klapal, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Specifika komunikace se žáky na domově mládeže ve Vyškově
Název v angličtině:	The specifics of the ways in which pupils at the boarding school in Vyškov communicate
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na interakci vychovatel-mládež, na posilování tohoto vztahu a na specifika komunikace v domově mládeže. Jsou poskytovány rady jak získávat zájem pubescentů a adolescentů a nabídnuta pravidla pro vzájemnou komunikaci, která vychází ze sociálních kompetencí vychovatele. Dotazníkovým šetřením je ověřována účinnost těchto pravidel v praxi a také to, jak je takový přístup vychovatele žáky přijímán a oceňován. Bakalářská práce by také mohla sloužit jako návod začínajícím vychovatelům při práci a komunikaci s touto věkovou skupinou.
Klíčová slova:	Komunikační kanály, komunikace verbální, komunikace nonverbální, komunikace činem, interakce vychovatel – mládež, sociální posilování, specifika komunikace na domově mládeže
Anotace v angličtině:	This thesis is focused on interaction between youth-educator, to strengthen this relationship and the specifics of the communication in the home of youth. There are provided parts of advice how to attract an interest of teenagers and adolescents, and offered rules for mutual communication, which is based on social skills of these rules in practice and how students accept and appreciate the access of the educator. Bachelor thesis could also serve as a guide for fresh educators at work and communication with the group of this age.
Klíčová slova v angličtině:	Communication channels, verbal communication, nonverbal communication, an act of communication, interaction youth – educator, social strengthening, the specification for youth home
Přílohy vázané v práci:	1 (2 s.)
Rozsah práce:	37 s.
Jazyk práce:	čeština